

Bakgrunn for vedtak

Markenesdalen kraftverk

Balsfjord kommune i Troms fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Tinfos AS
Referanse	201101338-38
Dato	20.01.2015
Notatnummer	KSK-notat 2/2015
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Steinar Pettersen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Tinfos AS søker om konsesjon til å utnytte et fall på 255 m i Tverrelva i Balsfjord kommune. Inntaket er planlagt på kote 310 og kraftstasjonen på kote 55. Fra inntaket vil rørgaten bli gravd ned på hele strekningen ned til kraftstasjonen. Denne er planlagt bygget i et eksisterende grustak. Veien mellom eksisterende skogsvei og opp til inntaket vil følge rørgaten og skal være midlertidig i anleggsperioden. Tilkomst til inntaket vil i driftsfasen skje med ATV og snøskuter. Berørt elvestrekning er 2800 m, og det er planlagt en installert effekt på 1,8 MW.

En utbygging etter sist omsøkt plan vil gi 5,0 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon, avhengig av alternativ. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert om lag 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Sametinget har innsigelse til søknaden om Markenesdalen kraftverk, og Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt er imot at det gis konsesjon til utbygging. Fylkesmannen kan akseptere en utbygging, men mener størrelsen på minstevannføringen må vurderes nærmere. Fylkeskommunen peker på at det vil være en liten reduksjon av villmarkspregede områder. FNF Troms mener det ikke bør gis konsesjon av hensyn til friluftsliv og registrerte naturtyper. Balsfjord kommune har ikke uttalt seg til søknaden.

NVE mener at terrenginngrepene i rørtraseen vil være den delen som vil være mest negativ ved en ev. utbygging, men vil likevel ikke berøre vesentlige verdier i Markenesdalen. Det må imidlertid legges vekt på at tilbakeføring av rørtraseen skjer på en god måte. Dette kan ivaretas gjennom detaljplanen ved en ev. konsesjon. Reindriftsinteressene vil etter NVEs vurdering bli lite berørt av en ev. utbygging, forutsatt at dette skjer i nært samarbeid med berørt reinbeitedistrikt.

Søker har endret prosjektet slik at den kartlagte gråor-heggeskogen ikke vil bli berørt, men utbyggingsplanene for Tverrelva innebærer at elva vil miste mye av sin naturlige vannføring. Dette vil ha noe landskapsmessige konsekvenser og vil redusere verdien av forekomsten av naturtypen «bekkekløft og bergvegg» av lokal verdi, men vurderes ikke å være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Tinfos AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Markenesdalen kraftverk etter alternativ 2. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Sametinget har fremmet innsigelse til søknaden. Saken vil oversendes Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse med mindre innsigelsen trekkes i løpet av klageperioden på tre uker.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	11
NVEs konklusjon	15
Forholdet til annet lovverk	16
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	18
Kart	20

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Tinfos AS, datert 27.03.2014:

«Markenesdalen kraftverk (SUS) ønsker å benytte vannfallet i Tverrelva i Balsfjord kommune i Troms fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Markenesdalen kraftverk etter framlagte planer

II. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Markenesdalen kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftkabler som beskrevet i søknaden.

Nødvendige opplysninger om tiltaket framgår av vedlagte utredning.»

Markenesdalen kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ	Alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	10,3	
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	10,4	
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	32	
Middelvallvannføring	l/s	330	
Alminnelig lavvannføring	l/s	27	
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	83	
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	37	
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	310	
Avløp	moh.	40	55
Lengde på berørt elvestrekning	m	3000	2800
Brutto fallhøyde	m	270	255
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,626	0,580
Slukeevne, maks	l/s	824	
Minste driftsvannføring	l/s	41	
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	27	
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	27	
Tilløpsrør, diameter	mm	600	
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-	

Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	3000	2800
Installert effekt, maks	MW	1,9	1,8
Bruktid	timer	2835	

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,8	1,7
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	3,5	3,3
Produksjon, årlig middel	GWh	5,3	5,0

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	18,8	20
Utbyggingspris	kr/kWh	3,55	4,0

Markenesdalen kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

		Hovedalternativ	Alternativ 2
Ytelse	MVA	2,1	2,0
Spenning	kV	0,69	

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	2,3	2,2
Omsetning	kV/kV	22/0,69	

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	1100
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker (sitat fra søknad)

Markenesdalen kraftverk vil bli et aksjeselskap eid av Tinfos AS. Selskapets virksomhet vil være produksjon og salg av kraft. Tinfos AS ivaretar interessene til Markenesdalen kraftverk frem til utbygging av Markenesdalen kraftverk er avsluttet.

Tinfos AS ble grunnlagt i 1894, og er således et av Norges eldste kraft- og industriselskap med 120 års erfaring med utnyttelse av vannkraft. Vår kraftproduksjon på Notodden (ca. 220 GWh) har dannet grunnlaget for industrier som papir- og jernverksindustri.

I Norge ønsker Tinfos en ekspansjon innen kraftsektoren, og vi er derfor involvert i flere kraftprosjekter og småkraftprosjekter med utgangspunkt i organisasjonen på Notodden. Styret i Tinfos AS godkjente i 2005 bygging av småkraftverk for inntil 100 MNOK årlig de neste 10 år, og ambisjonene er ytterligere styrket etter at vi ble et rent kraftselskap.

Beskrivelse av området

Tverrelva drenerer ned gjennom Markenesdalen mot nordvest og munner ut i Tømmerelva som har sitt utløp i Balsfjorden mellom Sørkjosen og Markenes. Nedbørfeltet ligger mellom Rakeltinden (1400 moh) og Markenestindan (1330 moh) i nordøst og Høltiden (1033 moh) og Kvittinden (1113 moh) i sørvest. Nedre del av området tilhører den landskapsregionen som går under navnet Fjordbygdene i

Nordland og Troms, underregion Balsfjorden. Øvre del tilhører høgfjellsregionen i Nordland og Troms, underregion Rostafjellet. Et rikt nett av bekker og elveløp er karakteristisk for dette landskapet. Mange av vassdragene i regionen er berørt av kraftutbygging, men landskapet har likevel i stor grad beholdt et relativt urørt preg. Nede i Sørkjøsbotten er terrenget ganske flatt med tykke breelavsetninger. Her er det en del større myrer og dyrka mark (eng). Her er det også en del yngre furuskog. Ellers dominerer fjellbjørkeskogen. Langs nedre del av elva er det frodig lauvskog med innslag av gråor, rogn, selje og vier.

Markenesdalen er en typisk v-dal med Kvittinden i sør og Russetindbreen i nord. Snøflekker og mindre isbreer er vanlige. Vegetasjonen oppe i fjellet domineres av snaue vegetasjonstyper. Stor variasjon i topografi, klima og berggrunn gir generelt grunnlag for stort biologisk mangfold. Innslag av kambrosiluriske bergarter kan gi rik vegetasjon og kalkkrevende arter.

Fra planlagt inntak på kote 310 og nedover strømmer Tverrelva relativt raskt med jevne stryk avløst av noen få mindre fossefall og kulper. Omtrent ved kote 65 dreier elveløpet vestover og flater ut noe nedstrøms kote 40. De mest dominerende fossefalla finner vi mellom kote 220 – 240. Mellom kote 70 – 180 følger elva ei smal kløft dominert av loddrette fjellvegger i nedre del.

Fra E6 går det en grusvei inn mot Markenesdalen som fører frem til et større sandtak, samt en snuplass for turgåere. Det planlagte kraftverket vil ligge på nedsiden av sandtaket hvor Tverrelva renner forbi. Grusveien forbi sandtaket fortsetter over 1 km opp langs nordsiden av elva. Herfra går det traktorvei videre opp langs elva til ca kote 250, i tillegg til en sti. Mellom kote 50 og kote 70 finnes det rester etter to gamle betongdammer i elveløpet. Området er ellers brukt til vedhogst. Det er ikke synlige spor etter andre inngrep i øvre del av området.

Teknisk plan

På bakgrunn av brev fra søker datert 05.12.2014, legger NVE alternativ 2 til grunn ved behandlingen av søknaden.

Inntak

Inntaksdammen i Tverrelva er planlagt å ligge med et vannspeil på kote 310 hvor terrenget begynner å flate noe ut innover dalen. Damkrona vil bli ca. 4 meter høy og den totale bredden på dammen blir ca. 15 meter. Det neddemte arealet blir 200 m², og dammen vil når den er full romme 1500 m³. Vannspeilet oppstrøms inntaksdammen vil strekke seg ca. 50 meter bakover. Terrenget rundt inntaksområdet består av fjell med et tynt løsmassedekke bestående av morene og skredmateriale. Området er begrodd med bjørkeskog. Minstevannføring er planlagt sluppet gjennom et rør i dammen, og på røret monteres en elektronisk vannmåler som kontinuerlig måler minstevannføring.

Vannvei

Rørgaten fra inntaksdammen og ned til kraftverket blir ca. 2800 meter lang med diameter 600 mm og er planlagt anlagt på østsiden av Tverrelva. Rørgata følger terrenget naturlig det meste av vegen, men det vil bli nødvendig med noe sprengning ut fra inntaksområdet, samt enkelte parti langs traseen. Langs nedre del vil rørgaten følge langs eksisterende vei. For å få gravd ned hele rørgaten må det under anleggsperioden ryddes et belte på ca. 20 meter bestående av skog og annen vegetasjon.

Skogen domineres av glissen bjørk-/løvskog. Vekstjord vil bli forsøkt skilt ut slik at dette kan legges tilbake når rørgaten er gravd ned. Hele traseen skal arronderes og såes til med stedegen vegetasjon etter at rørgaten er lagt slik at inngrepene etter hvert gror igjen og blir borte. Etter endt anleggsarbeid

vil rørgatraseen fungere som ATV-slepe fram til inntak, denne vil være ca. 5 meter bred uten spesiell tilrettelegging utover at den holdes fri for trær.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt på kote 55 i tilknytning til et større sandtak og vil ikke bli synlig for allmennheten. Bygget er planlagt oppført i betongkonstruksjoner bestående av maskinsal, høyspenningsrom og kontrollrom. Grunnflaten blir 75 – 100 m². Utvendig arealbehov er anslått til ca. 250 m² for parkering og snuplass. Totalarealet på stasjonstomta med utløp vil være ca. 500 m².

I maskinsalen vil det bli installert et peltonaggregat med maks slukeevne 824 l/s og minimum slukeevne 41 l/s og installert effekt vil bli 1,8 MW. Det er planlagt å installere en hovedtransformator som vil ha en ytelse på 2,3 MVA med omsetning 22/0,69 kV og en stasjonstransformator som vil ha en ytelse på 20 kVA med omsetning 22/0,4 kV. Det er forutsatt 22 kV kopplingsanlegg i kapslet personsikker utførelse med enkel samleskinne.

Nettilknytning

Nettilknytning av kraftverket planlagt gjennom en 22 KV jordkabel med tverrsnitt 3x1x50 mm² Al fra kraftstasjonen frem til eksisterende 22 KV distribusjonsnett. Kabeltraseen vil følge eksisterende infrastruktur. Total lengde på jordkabelen blir 1100 meter.

Grensesnittet mellom Troms Kraft Nett AS som er områdekonsesjonær og Markenesdalen er definert på tilkoblingsklemmer til bryter i tilknytningspunktet. Tilknytningspunktet vil bli en nettstasjon som TKN monterer på egnet sted.

Tinfos AS skal søke anleggskonsesjon for legging av jordkabel fra kraftverket til tilkoblingspunktet. Tiltakshaver er i dialog med nettselskapet om nettilknytning.

Veier

Adkomst til kraftverket blir den samme som adkomsten til eksisterende sandtak. Det må det anlegges en anleggsvei langs rørtraseen opp til inntaksområdet. Denne er planlagt innenfor ryddebeltet til rørtraseen og vil bli arrondert og tilrettelagt for naturlig revegetering etter endt anleggsperiode. Ved driftstilsyn av anlegget er det planlagt å benytte ATV og skuter langs rørtraseen for å slippe å unngå en permanent vei frem til inntaksområdet. ATV- traseen vil få en permanent bredde på ca. 5 m hvor man hindrer skogen å gro igjen, men ingen tilrettelegging i form av grus eller andre masser. Det er sannsynlig å anta at reindriftsnæringen i området vil kunne dra nytte av denne veien.

Massetak og deponi

Kraftstasjonen er planlagt i tilknytning et større sandtak, og i tillegg ligger det et større steinbrudd ved Bergneset som vil sikre god tilgang på masser under en eventuell utbygging. Det er ikke forventet store mengder overskuddsmasser da dette er planlagt brukt langs den planlagte rørtraseen. Areal planlagt for midlertidige massetak, lagring av rør og annet materiell og til riggområder er beregnet til 2210 m².

Arealbruk

Markenesdalen kraftverk vil beslaglegge et areal på i alt ca. 18 daa, mens det i anleggsperioden vil utgjøre ca. 73 daa.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Det aktuelle området er i kommuneplanens arealdel definert som LNF område.

Samlet plan for vassdrag

Tverrelva inngår ikke i samlet plan for vassdrag.

Verneplan for vassdrag

Tverrelva inngår ikke i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

En utbygging av Markenesdalen kraftverk vil føre til reduksjon av villmarkspregede arealer med 0,5 km². INON sone 1 blir redusert med netto 2,6 km², mens 2,0 km² vil utgå som INON-område.

Nasjonale laksevassdrag

Tverrelva er ikke nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Markenesdalen kraftverk vil ikke berøre andre verneområder.

Andre planer

Statnett har søkt om tillatelse til å bygge ny 420 kV ledning mellom Balsfjord i Troms og Hammerfest i Finnmark. NVE har gitt tillatelse til linja, men vedtaket er påklaget og er til behandling i Olje- og energidepartementet. Traseen vil krysse Tverrelva oppstrøms planlagt kraftstasjon, men det er ikke ventet at disse planene vil komme i konflikt med det planlagte prosjektet i Tverrelva.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse sammen med to andre søknader i Balsfjord kommune. NVE var på befarings i området den 27.08.2014 sammen med representanter for søkeren, Fylkesmannen, reinbeitedistriktet og grunneierne. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Balsfjord kommune har ikke uttalt seg til søknaden.

Fylkesmannen i Troms har i brev datert 24.06.2014 oppsummert sin uttalelse som følger:

«...

Fylkesmannen i Troms vurderer at utbygging av Tverrelva i Markenesdalen kan være akseptabel dersom minstevannføringen økes av hensyn til landskap og friluftsliv. Vi ber om at

det ved en eventuell konsesjon gis vilkår om minstevannføring sommer på minst 10 persentil sommervannføring. Dersom det ikke skjer vurderer vi å påklage NVE's avgjørelse i saken.

...»

Fylkesmannen skriver videre:

«...

- *Fylkesmannen mener avbøtende tiltak å justere trasé for jordkabelen for å unngå avgrenset gråor-heggeskog bør utredes nærmere som en del av detaljplanleggingen.*
- *Områdets bruk, verdi og konsekvens for friluftsliv må klarlegges nøyere.*
- *Det er ikke gjennomført noen vurderinger av verdi og konsekvens for landskapet. Dvs at utredningsplikten av landskap ikke er oppfylt.*
- *Den foreslåtte minstevannføringen synes vi er veldig lav. Vi ber om at det ved en eventuell konsesjon gis vilkår om minstevannføring sommer på minst 10 persentil sommervannføring.*
- *Arbeidet i anleggsfasen bør avtales med berørte reinbeitedistrikt slik at arbeidet legges til perioder det ikke vil være forstyrrende for reindriftsnæringen.*

En eventuell ratifisert reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige må tas med i vurderingen under behandlingen av søknaden.

...»

Fra en tilleggsuttalelse fra Fylkesmannen i brev datert 05.09.2014 siterer vi følgende:

«...

En lav minstevannføring kan ha mindre negativ betydning for landskap og friluftsliv enn vurdert tidligere. Vi ber likevel NVE vurdere en høyere minstevannføring enn omsøkte alminnelig lavvannføring.

...»

Troms fylkeskommune skriver i brev datert 17.06.2014 at de ikke er kjent med kulturminner som vil komme i konflikt med Markenesdalen kraftverk. Det påpekes også at en utbygging vil innebære en reduksjon av villmarkspregede områder, men at denne reduksjonen ikke betraktes som vesentlig.

Sametinget uttaler i brev datert 20.06.2014 at Markenesdalen kraftverk vurderes å ha vesentlige virkninger for reindrifta og fremmer på dette grunnlag innsigelse til søknaden. Det etterlyses en vurdering av de samlede virkningene som søknadene i Balsfjord vil ha for reindrifta. Sametinget opplyser også om at det ikke er behov for å befare området mht. kulturminner, men viser til kulturminnelovens § 8.

Statens vegvesen Region nord påpeker i brev datert 12.06.2014 på behovet for godkjente avkjørselstillatelser, men har ellers ingen merknader til søknaden.

Direktoratet for mineralforvaltning har gitt uttalelse i brev datert 20.06.2014, men har ikke merknader til søknaden om Markenesdalen kraftverk.

Mattilsynet har uttalt i brev datert 15.07.2014 at de ikke har kjennskap til at en utbygging vil berøre noen offentlige eller private vannverk, men gjør oppmerksom på at utbygging kan berøre vannkilder til private husholdninger. Mattilsynet har ingen registre over slike private brønner/vannforsyninger.

Troms Kraft Nett AS (TKN) konstaterer i brev datert 03.06.2014 at Markenesdalen kraftverk til mate inn på en egen radial i distribusjonsnettet. Det framgår også av uttalelsen at dersom Markenesdalen kraftverk vil kunne få konsekvenser for leveringskvaliteten til sluttbrukerne/kundene, vil det medføre restriksjoner for videre drift av kraftverket inntil forholdet er utbedret. TKN gjør også oppmerksom på at det ikke er reservert kapasitet til kraftverket.

Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt ber i brev sendt oss pr. e-post den 20.06.2014 om en befaring av Markenesdalen kraftverk før det gis uttalelse. Reinbeitedistriktet skriver videre:

«...

Reinbeitedistriktet spenner over tre kommuner, Målselv, Balsfjord og Tromsø og opplever ett enormt press på beitearealene i form av ulike typer inngrep. Inngrepene kan derfor ikke bli sett på isolert, alle inngrep må ses på samlet for hele reinbeitedistriktet. I nåværende situasjon er reinbeitedistriktet så innsnevret av inngrep at en står helt på kanten av overlevelsessevne.

...»

NVE har ikke mottatt uttalelse fra distriktet etter sluttbefaringen 27.08.2014.

FNF Troms anbefaler i brev sendt oss pr. e-post 27.06.2014 at det ikke blir gitt konsesjon til utbygging av Markenesdalen kraftverk. Markenesdalen har verdi som friluftsområde, og utbyggingen vil berøre to lokalt viktige naturtyper. Det vil være negativt med kraftverksinngrep i Markenesdalen og ved omsøkte kraftstasjonsplassering.

Tinfos AS har i brev den 06.08.2014 kommenter de innkomne høringsuttalelsene. Tinfos har følgende merknader til Fylkesmannens uttalelse:

«...

Minstevannføringen er blant kommentarene til Fylkesmannen. Utbygger har gjort sine vurderinger basert på konsesjonsmyndighetens data, samt egne observasjoner i felt. Basert på innsendt dokumentasjon til NVE overlater utbygger, slik det skal være, disse vurderingene til konsesjonsmyndigheten.

«Gråor-heggeskogen» i traseen for jordkabel er kommentert av Fylkesmannen som noe som, ved en eventuell konsesjon, bør utredes nærmere som en del av detaljplanleggingen for å unngå denne avgrensede lokaliteten. Utbygger ser dette som en naturlig del av en eventuell utbygging at en av hensyn til naturen søker å redusere omfanget av inngrepet.

Fylkesmannen mener områdets bruk, verdi og konsekvens for friluftsliv må kartlegges mer nøye. Utbygger mener dette dekkes tilstrekkelig i søknaden, og at dette tema naturlig vil få en tilfredsstillende dekning gjennom detaljplanleggingen.

For øvrig vil utbygger framholde grunneiers synspunkter angående dette tema. Grunneier hevder området er lite benyttet til friluftsliv. De hevder områdene med toppene i øst med Markenesaksla og Durmålstinden, der turstien går opp nede i dalen er de mest benyttede. Trafikken inn i dalen er etter grunneiers mening liten.

Fylkesmannen kommenterer reindriften med at anleggsarbeidet bør legges til perioder det ikke vil være forstyrrende for reindriftnæringen. Dette er for utbygger en selvsagt praksis.

Imidlertid vil vi også her framholde grunneiers synspunkter angående reindriften. De hevder det de siste to årene ikke har vært reinsdyr i dalen. Dette henger sammen med de svært mye omtalte konfliktene med svenske samebyer, som også Fylkesmannen diskuterer. Fylkesmannen gjør sine betraktninger i saken, men utbygger vil her kun vektlegge og støtte deres vurderinger angående ratifiseringen av den foreslåtte konvensjonen som «en langdryg prosess».

Grunneiers erfaringer og oppfatning er at det ikke vil være reinsdyr i dalen på lange tider. Likevel framholder grunneier at den planlagte ATV-veien opp til inntaket i tillegg til å gi grunneier gode muligheter for å ta ut skog i området nedenfor Rundhømpen -, også vil kunne bli gunstig å benytte for eventuell framtidig reindrift.

I tillegg framhever grunneier at ATV-veien vil føre til at grupper av befolkningen som ellers ikke vil komme seg opp og inn i dalen og nyte natur og friluftsliv, med ATV-veien vil få nye muligheter.

Vurderingene av verdi og konsekvens for landskapet mener Fylkesmannen ikke er gjennomført. Utbygger stiller seg uforstående til dette. I tillegg til utbyggers egne vurderinger som framkommer i søknaden -, har utbygger benyttet det velrenommerte selskapet FAUN Naturforvaltning AS, ved deres Ole Roer, som ekstern bidragsyter, og opplever at dette samlet er tilstrekkelig.»

Til fylkeskommunens uttalelser bemerker Tinfos at reduksjonen av INON må karakteriseres som liten og kompenseres av fordelene med fornybar kraftproduksjon.

Når det gjelder Sametingets uttalelse, viser Tinfos til kommentarene til Fylkesmannens og reinbeitedistriktets uttalelse.

Søker har følgende kommentar til reinbeitedistriktets uttalelse:

«RBD vektlegger forstyrrelser for flytting av reinsdyrene, samt uro knyttet til reduserte beiteområder. I tillegg til kommentarene angående reindriften ovenfor (Fylkesmannen), vil utbygger hevde at et eventuelt Markenesdalen kraftverk ikke vil legge beslag på vesentlige beiteområder. Det handler om minimal arealbruk til inntaksdam og vannspeil, og videre om rørtraseen som i en begrenset tid etter utbygging vil være påvirket før det hele gror igjen. Som nevnt i søknaden vil utbygger, etter dialog med reindriften, på alle måter ta hensyn til det som måtte være av reindrift i anleggsperioden. RBD vektlegger nødvendigheten av å se på den samlede belastningen i distriktet. Utbygger fastholder imidlertid at det handler om små inngrep i store områder, og at det både med tanke på forstyrrelser og beiteområder er svært begrensede inngrep.

Angående RBD sine kommentarer om befaring vil utbygger påpeke at Mauken/Tromsdalen Reinbeitedistrikt er orientert tidlig i prosessen, og sent i prosessen, med tilbud om befaring, uten at de har svart på disse henvendelsene.»

Søker har følgende kommentar til FNF Troms sin uttalelser:

«FNF Troms vektlegger selvsagt områdets verdi for natur og friluftsliv. I følge grunneier er området likevel lite benyttet (se kommentarer under Fylkesmannen). Utbygger er enig med grunneier som i stedet for ulemper ser at kraftutbygging vil resultere i at en etter utbygging vil

få en bedre tursti inn i området. Dette vil kunne gjøre området lettere tilgjengelig for en større andel turgåere som ellers ikke vil komme seg inn i dalen.

For øvrig kommenterer også FNF Troms det biologiske mangfoldet. Utbygger framholder her at det er svært begrensede områder som berøres. Utbyggers praksis tilsier at en søker å minimere tap av verdifulle områder, og det er således sannsynlig at det berørte «gråor-heggeskog» området kan bli mindre enn anslått i søknaden.»

For øvrig tar Tinfos høringsuttalelsene til etterretning og viser avslutningsvis til den erfaring og kompetanse de innehar som tilsier at estetikk og hensynet til naturmangfoldet vil bli ivaretatt.

Tilleggsopplysninger

Tinfos AS har etter anmodning fra NVE gjort rede for et alternativ 2 i brev datert 05.12.014. Alternativet innebærer at kraftstasjonsplasseringen bli ovenfor vandringshinder for anadrom fisk og utenfor registrert gråor-heggeskog. Alternativet innebærer følgende, ifølge søker:

«...

- *Kortere rørtrase (total lengde ca 2800 meter), positivt for utbyggingskostnad og mindre arealbruk.*
- *Lavere fallhøyde (inntak 310, kraftstasjon 55, fallhøyde 255), positivt for fisk, negativt for produksjon.*
- *Omlagging av kabeltrasé for nettilknytning. Det vil sannsynligvis være mest naturlig å legge kabel via sandtak og adkomstveg til sandtak frem til eksisterende tilknytningspunkt. Positivt for arealbruk.*
- *Har gjennomgått prosjektbudsjettet og estimerer en utbyggingskostnad på 20 MNOK som gir en spesifikk utbyggingskostnad på 4 kr/kWh.»*

Når det gjelder nye beregninger av utbyggingskostnad, er denne ikke bare basert på konsekvenser av endret kraftstasjonsplassering, men også på oppdaterte kostnadstall.

Søker opplyser også at målerapporten for vannføringen i Tverrelva er ferdigstilt, men at de på dette tidspunkt ikke er i stand til å legge fram oppdaterte produksjonsberegninger.

Innsigelse

Sametinget har innsigelse til søknaden om Markenesdalen kraftverk av hensyn til reindrift. NVE har den 02.12.2014 gjennomført konsultasjons- og innsigelsesmøte med Sametinget. Sametinget har signalisert at det ikke er aktuelt å trekke innsigelsen. I forbindelse med innsigelsesmøtet har Sametinget påpekt at samlet belastning for reinbeitedistriktet ikke er belyst, og at distriktet gir uttrykk for at de er sårbart for nye inngrep.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 10,3 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 330 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 0 % og nedbørfeltet har en breandel på 0 %. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende vår- og høstflommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 83 og 37 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 27 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 824 l/s og minste driftsvannføring 41 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 27 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 82 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 250 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 27 l/s, vil dette gi en restvannføring på ca. 63 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De største flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 36 dager i et middels vått år. I 58 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 140 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er relativt høy og vil frata vassdraget mye av dets naturlige vannføringsdynamikk.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Vi registrerer at det foreligger vannføringsmålinger som avviker fra det som er oppgitt i søknaden og som tenderer mot at produksjonen vil bli større og de spesifikke kostnadene dermed lavere.

Reindrift

Ifølge reindriftskart for området vil planene for Markenesdalen kraftverk berøre høstvinterbeite. Det er en flyttlei nedenfor influensområdet og langs etter Markenesaksla nordøst for Markenesdalen. Fylkesmannen redegjør for reindriftsinteressene i området, men har ingen merknader til søknaden med dette utgangspunktet utover at anleggsarbeidet ev. bør avtales med berørte reinbeitedistrikt slik at arbeidet ikke forstyrrer drifta.

Reinbeitedistriktet har i utgangspunktet ikke tatt stilling til søknaden, men peker på at distriktet opplever et sterkt press på beitearealene, og at den samlede belastningen av inngrep er stor, og at de på dette grunnlaget er imot at det blir gitt konsesjon. Distriktet deltok på befaringen, men har ikke gitt uttrykk for synspunkter på utbyggingsplanene i etterkant av denne. Sametinget har innsigelse til søknaden, og har på innsigelsesmøte 02.12.2014 opprettholdt sitt standpunkt, bl.a. på grunnlag av dialog med distriktet.

En ev. utbygging av Marknesdalen kraftverk vil etter NVEs kjennskap ikke berøre særverdiområder for reindrifta. I motsetning til søknaden om Leirelva kraftverk, er det NVEs oppfatning at arealinngrepene knyttet til en utbygging av Marknesdalen kraftverk vil ha relativt begrensede konsekvenser for reindrifta. Distriktet har ikke pekt på konkrete ulemper som vil følge av en ev. utbygging.

En vanlig ulempe for reindrifta som blir pekt på ved småkraftutbygging er økt tilgjengelighet og dermed økt ferdsel i utbyggingsområdene. Vi kunne konstatere på befaringen at det går en sti innover Marknesdalen fra der hvor eksisterende vei slutter. Stien var tydelig, men bar ikke preg av å være veldig mye brukt. Det ble opplyst om at det er etablert en gapahuk som et turmål litt lenger inn i dalen enn der hvor inntaket er planlagt.

Det skal ikke etableres permanent vei til inntaket. Det vil bli en midlertidig anleggsvei langs rørtraseen, men etter avsluttet anleggsperiode er det forutsatt at denne skal tilbakeføres, og at tilsyn med inntaket i barmarksperioden vil skje med ATV-kjøretøy på en forsterket del av terrenget, hovedsakelig langs rørtraseen.

Det er vår vurdering at det i influensområdet til Marknesdalen kraftverk allerede i noen grad er preget av aktivitet og ferdsel, og at dette forholdet i liten grad vil endre seg nevneverdig som følge av en ev. utbygging. Vi er enig med søker i at det etter anleggsperioden bare vil bli en begrenset økning av ferdsel inn i området, og så lenge det ikke vil etableres permanent vei, anser vi at situasjonen etter en utbygging ikke vil være nevneverdig annerledes enn før-situasjonen for dette tema.

Søknaden om Marknesdalen kraftverk er en av to småkraftsøknader i Balsfjord kommune som behandles samtidig. Balsfjordpakken bestod opprinnelig av seks søknader sør og vest for Balsfjorden, men tre er trukket av økonomiske årsaker, mens en søknad ble tatt ut av pakken pga. uavklarte rettighetsforhold. Sistnevnte – Brokskarelva kraftverk – kan komme til behandling senere dersom det skjer en avklaring av rettighetsforholdene.

Det fattes vedtak for Leirelva kraftverk og Marknesdalen kraftverk samtidig. Søknaden om Leirelva kraftverk avslås, og spørsmålet om samlet belastning i området som følge av småkraftutbygging i Balsfjord er dermed ikke relevant. Ved senere behandling av småkraftsøknader i dette området, vil problemstillingen bli vurdert nærmere.

Nedre del av influensområdet til Marknesdalen kraftverk er påvirket av andre inngrep og planer om andre inngrep. Det er ved kraftstasjonsområdet etablert et større grustak, og rett øst for dette er det planlagt en 420 kV-ledning (Balsfjord-Hammerfest). Det er ikke fattet endelig vedtak for denne kraftlinjen, men ligger til avgjørelse i Olje- og energidepartementet. Det går vei et stykke oppover Marknesdalen, omtrent halvveis oppover til planlagt inntaksplassering. Nedenfor influensområdet til kraftverket er arealene preget av veier og dyrket mark.

Det er NVEs vurdering at inngrepene knyttet til Marknesdalen kraftverk i svært liten grad vil bidra til en samlet belastning for reindrifta utover hva som er knyttet til prosjektet i seg selv.

Fylkesmannen peker på at en eventuell ratifisert reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige må tas med i vurderingen under behandlingen av søknaden. Marknesdalen ligger utenfor det norsk-svenske reinbeitekonvensjonsområde slik denne gjaldt fram til mai 2005. Innholdet i reinbeitekonvensjonen framgår nå av grensereinbeiteoven. Arbeidet med ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon er ikke endelig avsluttet. I dette arbeidet har det imidlertid vært foreslått konvensjonsgrenser som innebærer at Marknesdalen ville inngå i konvensjonsområdet. Inntil det foreligger en ny konvensjon, forholder NVE seg til gjeldende lov og gjeldende konvensjonsgrenser.

Naturmangfold

Det var i utgangspunktet registrert to verdifulle naturtyper i influensområdet til Markenesdalen kraftverk, men i etterkant av befaringen har søker justert planlagt kraftstasjonsplassering og trasé for jordkabel, og gråor-heggeskogen i nedre del vil ikke lenger bli berørt av en utbygging.

Langs Tverrelva mellom kote 60-180 er finner vi naturtypen «bekkekløft og bergvegg» med innslag av andre skogtyper som høgstaudebjørkeskog og gråor-heggeskog. Naturtypen har innslag av krevende karplanter, mens mose- og lavfloraen er vurdert som ordinær. Det er ikke registrert rødlistede arter, og potensialet for funn vurderes som lavt.

Det er NVEs vurdering at en utbygging av Markenesdalen kraftverk ut fra dette forholdet isolert sett ikke tilsier at søknaden bør avslås.

Det er gjennomført fiskeundersøkelse i nedre del av Tverrelva. Vandringshinder for anadrom fisk er identifisert på ca. kote 50, ovenfor opprinnelig planlagt kraftstasjonsplassering, men nedstrøms gjeldende plan for kraftstasjonsplassering. Det framgår av fiskeundersøkelsen at det ikke er registrert anadrom fisk i Tverrelva, og at elva ut fra andre opplysninger, bl.a. fra Fylkesmannen, heller ikke er å anse som anadrom. NVE har ikke tillagt forhold til fisk vekt i vurderingene.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Markenesdalen kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 09.01.2015. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Markenesdalen kraftverk finnes naturtypen «bekkekløft og bergvegg» med lokal verdi. Det er ikke kartlagt rødlistede arter som vil bli berørt av en ev. utbygging. En utbygging av Tverrelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett på mulige påvirkningen fra Markenesdalen kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet i denne delen av Balsfjord. Vi har ikke funnet at utbygging av Markenesdalen kraftverk vil føre til nevneverdig betydning for økosystemet eller naturmangfoldet i en større sammenheng. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Det er kartlagt en forekomst av naturtypen «bekkekløft og bergvegg». Selv om potensialet for funn av rødlistede arter er vurdert som liten i rapporten om biologisk mangfold, er det NVEs erfaring et visst funnpotensial der denne naturtypen forekommer. Dette forholdet er særlig relevant her, siden deler av bekkekløften består av loddrette bergvegger og ikke er undersøkt nærmere. Etter NVEs vurdering foreligger det likevel tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap og friluftsliv

Fylkesmannen mente i sin første uttalelse at det ville være viktig med en større minstevannføring enn hva søker har lagt til grunn av hensyn til landskap og friluftsliv, men har moderert dette synet i en tilleggsuttalelse etter befaringen. FNF Troms viser til at det er friluftsimteresser i Markenesdalen, og er imot at det gis konsesjon til tiltaket.

Tverrelva renner i et dalføre med tydelig V-profil det meste av utbyggingsstrekningen. Elva har jevnt fall det meste av strekningen, og danner stedvis mindre fosser og kulper. Den er i varierende grad synlig fra stien gjennom Markenesdalen. Det er en mer markert foss ved Rundhumpen, ca. 600 m nedstrøms planlagt inntak. Med unntak av denne fossen, er det vår vurdering at landskapet i Markenesdalen er relativt alminnelig i et trangt landskapsrom uten særlige andre markerte eller verdifulle landskapselementer. Inngrepene som følge av en ev. utbygging vil i liten grad være synlig fra omkringliggende områder. Nedre del av kraftverkets influensområdet er berørt av inngrep som vei og grustak, og etablering av rørtrase og kraftstasjon i dette område vil etter vår oppfatning ikke forandre områdets karakter.

Stien gjennom Markenesdalen følger hele dalføret over til Fjellfrøsvatnet i Øverbygd. Det er opplyst at det er en gapahuk ca. 500 forbi planlagt inntak, men inntrykket fra befaringen er likevel at Markenesdalen er et relativt lite beferdet og med en moderat verdi i friluftssammenheng. Ut fra dette kan det heller ikke være et sentralt nærturområde for kommunesenteret Storsteinnes, slik det er påpekt fra FNF Troms.

Vannveien skal graves ned på hele strekningen, og dette vil innebære et relativt stort terrenginngrep. Fra inntaket til Rundhumpen er det lite fall, og dybden av rørgrøfta kan her bli ganske stor. Videre nedover til eksisterende skogsvei er terrenget relativt sidebratt. Herfra og ned mot planlagt kraftstasjonsområdet vil inngrepene bli mindre pga. et flatere og enklere terreng. En ev. utbygging av Markenesdalen kraftverk vil altså innebære synlige inngrep som blir relativt omfattende i de bratteste partiene av rørgata, men det vår vurdering at rørgatetraseen vil kunne tilbakeføres på en akseptabel måte på det meste av strekningen. Det er vår vurdering at landskapsverdiene og friluftsimteresser i utgangspunktet ikke er av en slik karakter og størrelse at dette er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Andre forhold

Kabelen som skal graves ned for tilknytningen til nettet vil etter reviderte planer bli lagt til eksisterende infrastruktur/veier og ventes ikke å ha negative konsekvenser for allmenne interesser.

Rørgatetraseen vil krysse en rekke bekker, og dersom det blir gitt konsesjon, må det i detaljplanen vies spesielt oppmerksomhet om tekniske løsninger for å unngå erosjon og ev. andre ulemper.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Markenesdalen kraftverk vil gi ca. 5,0 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Markenesdalen kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Sametinget har innsigelse til søknaden om Markenesdalen kraftverk, og Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt er imot at det gis konsesjon til utbygging. Fylkesmannen kan akseptere en utbygging, men mener størrelsen på minstevannføringen må vurderes nærmere. Fylkeskommunen peker på at det vil være en liten reduksjon av villmarkspregede områder. FNF Troms mener det ikke bør gis konsesjon av hensyn til friluftsliv og registrerte naturtyper. Balsfjord kommune har ikke uttalt seg til søknaden.

NVE mener at terrenginngrepene i rørtraseen vil være den delen som vil være mest negativ ved en ev. utbygging, men vil likevel ikke berøre vesentlige verdier i Markenesdalen. Det må imidlertid legges vekt på at tilbakeføring av rørtraseen skjer på en god måte. Dette kan ivaretas gjennom detaljplanen ved en ev. konsesjon. Reindriftsinteressene vil etter NVEs vurdering bli lite berørt av en ev. utbygging, forutsatt at dette skjer i nært samarbeid med berørt reinbeitedistrikt.

Søker har endret prosjektet slik at den kartlagte gråor-heggeskogen ikke vil bli berørt, men utbyggingsplanene for Tverrelva innebærer at elva vil miste mye av sin naturlige vannføring. Dette vil ha noe landskapsmessige konsekvenser og vil redusere verdien av forekomsten av naturtypen «bekkekløft og bergvegg» av lokal verdi, men vurderes ikke å være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Tinfos AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Markenesdalen kraftverk etter alternativ 2. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Sametinget har fremmet innsigelse til søknaden. Saken vil oversendes Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse med mindre innsigelsen trekkes i løpet av klageperioden på tre uker.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Tinfos AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 2 km kabel til eksisterende linjenett.

Høringspartenes synspunkter på kabeltraseen er knyttet til et alternativ som søker ha forlatt. Normalt bygges en slik linje som her i medhold av netteiers områdekonsesjon. Innenfor sin områdekonsesjon skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og ev. forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Tinfos AS vil søke egen anleggskonsesjon når vassdragskonsesjon foreligger. Det må sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

I følge søknaden har netteier og områdekonsesjonær Troms Kraft Nett AS gitt uttrykk for at det er ledig kapasitet i nettet. De har uttalt seg til søknaden og påpekt at kraftverket vil mate inn på en radial i distribusjonsnettet, og dersom det kan føre til konsekvenser for leveringskvaliteten til sluttbrukerne/kundene, vil det medføre restriksjoner for videre drift av kraftverket inntil forholdet er utbedret. Det gjøres også oppmerksom på at det ikke er reservert kapasitet til kraftverket.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til veiloven

Det må søkes Statens vegvesen dersom det skal etableres nye avkjøringer eller gjennomføres endringer eller økt bruk av slike.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep.

NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	330
Alminnelig lavvannføring	l/s	27
5-persentil sommer	l/s	83
5-persentil vinter	l/s	37
Maksimal slukeevne	l/s	824
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	250
Minste driftsvannføring	l/s	41

Søker har lagt til grunn at det skal slippes en minstevannføring på 27 l/s hele året, som tilsvarer alminnelig lavvannføring. Det påpekes i biomangfoldrapporten at det normalt blir anbefalt en høyere minstevannføring for å opprettholde levelige betingelser i berørt elv, men at det for Tverrelvas del er stor forskjell på alminnelig lavvannføring og 5-persentil sommervannføring i prosent av middelvannføringen. Det gis utover dette ingen konkret vurdering av omsøkt minstevannføring.

Fylkesmannen viser til at Tverrelva har verdi for landskapet i Marknesdalen, men mener at en lav minstevannføring kan ha mindre negativ betydning for landskap og friluftsliv enn hva de først vurderte. Fylkesmannen ber likevel NVE vurdere å stille krav om en høyere minstevannføring enn hva søker har lagt til grunn.

Som det framgår av vår vurdering av de hydrologiske konsekvensene foran, vil en utbygging av Marknesdalen kraftverk frata Tverrelva mye av dens naturlige vannføringsdynamikk. Som det framgår av de hydrologiske kurvene vedlagt søknaden, vil bare minstevannføringen være tilbake i store deler av året. Med dette utgangspunktet mener vi at en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring er lite. Både av hensyn til landskap, friluftsliv og livet i elva vil det etter vårt syn være nødvendig med en noe høyere minstevannføring om sommeren.

Søker har gjennomført vannføringsmålinger i Tverrelva som indikerer at middelvannføringen kan være noe høyere enn hva som framgår av søknaden. En høyere middelvannføring vil også innebære at lavvannsverdiene kan være noe høyere enn hva som framgår av beregningene.

Restfeltet mellom inntak og kraftstasjon er relativt stort, og vil være et godt bidrag til restvannføringen på utbyggingsstrekningen. Imidlertid vil restvannføringens bidrag til fossen ved Rundhømpen være lite, siden denne ligger langt opp på utbyggingsstrekningen.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 80 l/s i tiden mellom 01.05 og 30.09 og 40 l/s resten av året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på om lag 0,4 GWh/år, basert på tall fra søker. Samlet produksjon vil da bli på 4,6 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen i seg selv avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Inntaket skal plasseres slik at det ikke under noen omstendighet påvirker innsjøens vannstand.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet «Forholdet til energiloven».

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	Alternativ 2
Inntak	Søknaden oppgir inntak på kote 310. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Rørgaten skal graves ned på hele strekningen.
Kraftstasjon	Søknaden oppgir kraftstasjon på kote 55.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 824 l/s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 41 l/s.

Installert effekt	Søknaden oppgir 1,8 MW.
Antall turbiner/turbintype	1 pelton.
Vei	Midlertidig anleggsvei til inntaket skal tilbakeføres til kjørbart terreng etter anleggsperioden.
Annet	Anleggsarbeidet skal legges opp i samråd med berørt reinbeitedistrikt slik at arbeidet i minst mulig grad blir forstyrrende for reindrifta.

Det må i detaljplanen vies spesielt oppmerksomhet om tekniske løsninger ved kryssing av bekker med rørgaten.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Kart

